

Recski Jámor Vilmos Általános Iskola
jamborvilmosaltisk@gmail.com
www.recskiskola.sulinet.hu
3245 Recsk, Kossuth út 142.
Tel/fax: 36/478-337; 06 30 831 7420
Intézményvezető 06 30 8317397

EFOP-3.3.7-17-2017-00008
„Informális és nem formális tanulási lehetőségek
kialakítása a Hatvani Tankerületi Központ intézményeiben”

Pedagógiai program kiegészítése

Melléklet

I. Nem formális – informális tanulási módszerek:

A tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzést lehetővé tevő, innovatív tanulásszervezési eljárásokkal és kreatív módszertani eszköztárral megvalósított programok a hagyományos tanulástól eltérő módon, de hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulói ismeretek bővítéséhez, a tanulók komplex, differenciált, egyéni fejlesztéséhez. A kísérleti program tapasztalatainak elemzése és az értékelés eredményei meggyőzően igazolták számunkra a nem formális és informális tanulás térnyerésének szükségességét.

A nem formális és informális tanulás

Iskolánkban tudatosan figyelemmel kísérjük a szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásait, és az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében igyekszünk rugalmasan reagálni ezekre a változásokra.

Az *élethosszig tartó tanulás* elve szerint a *formális* – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a másik két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükségszerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.

A nem formális tanulás középpontjában a **gyakorlat**, a **cselekvési tudás** elsajátítása áll. Színterei lehetnek például: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti, zenei kurzusok, sportoktatás, vagy vizsgára felkészítő magánoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális színterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

II. Az informális tanulás

Az informális tanulás, mint a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink gyarapodását.

A **családban és kortárs csoportokban**, valamint az **infokommunikációs eszközök** segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, **egyéni különbségeinek differenciáltsága**, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző szinterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővülésével folyamatosan átalakul. A **számítógép, internet** segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a **mobil telekommunikációs eszközökkel**, s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.

A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink **attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást sajátíthatnak el**.

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellet, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek/ elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. **Ezáltal kitörési lehetőséget** is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték. A formális és nem formális tanulást **általában informális is kíséri**.

II.1. A nem formális keretekre tervezett programok jellemzői:

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges célja az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- A célcsoport azonos: pedagógusok és tanulók.
- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetők.

- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulásmódszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk.

II.2. A nem formális keretekre tervezett programok kritériumai

A rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő programok megfelelnek az alábbi követelményeknek:

Alapfeltétel, hogy az adott program. a **Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz**, feladatokhoz igazodik, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A tanulóknak a programokon való részvétele segíti az iskolában tanultak rendszerezését, megerősítését, hatékonyságát.

A program jellemzője, hogy

- **szervezett, irányított folyamat**, melynek **pedagógiai célja** van, és a tanuló(k) **fejlődését** (készségek és kompetenciák) szolgálja,
- a tanulási cél(ok), tanulási idő vagy tanulási támogatás szempontjából **strukturált**,
- az intézményen kívüli szintéren **céltudatos, okszerű** oktatási-tanulási tevékenység(ek) zajlik/zajlanak,
- a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel **közvetlen kapcsolatba** kerül,
- a tanuló által szándékosan vállalt tevékenység: a tanuló az oktatási-tanulási helyzetben szereplő személyekkel **interakcióba kerül, aktív**,
- a tanuló **motivációja értékeken** alapszik,
- a tanulás értékelése a **formatív, fejlesztő értékelésen** alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző **együttműködéseket** (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

III. Tevékenységek és célok:

Iskolánk Pedagógiai Programjának egyik legfontosabb feladata az alapkompenciák fejlesztése, különösen a szövegalkotási és szövegértési, a környezettudatosság és fenntartható fejlődés biztosítása, valamint a testi – lelki egészség óvása.

Az informális és nem formális tanórán kívüli programok nagyszerű lehetőséget biztosítanak tanulóinknak, a szabadidő hasznos eltöltésére, a motiváció növelésére, a megfelelő szocializáció kialakítására, az együtt-dolgozásra, ismereteik élményszerű növelésére, a

kreativitásuk fokozására, a logikus gondolkodás fejlesztésére. Fejlődik kommunikációs tevékenységük, kreativitásuk, kérdés és viselkedéskultúrájuk.

A motiváció növekedésével, az élményszerű tanulással lehetőségünk lesz a tanuló lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentésére, valamint a megfelelő szakma kiválasztására, a pályaaorientáció megfelelő alakítására.

Iskolánk ÖKO iskola – nagyon fontos nekünk a környezetvédelem, a környezet tisztelete és szeretete. Iskolánk Jámbor Vilmos főhercegi kertész, botanikus nevét viseli, és tudjuk a névválasztás kötelez minket az Ő értékeinek átadására, a természet megszerettetésére. Ebben segít nekünk az ökokert és pihenőkert létrehozása. Valamint abban, hogy a gyerekek megszeressék a földet, azt műveljék otthonaikban is, és ezzel a felfedezettő tanulással magukévá tegyék azt felnőtt életükre is.

A harmadik terület, – a testi - lelki egészség megóvása, fenntartása. A tanulók testi egészségén túl, nagyon nagy gondok vannak a lelki, mentális egészségükkel. A szülői házból hozott mintákkal élnek, türelmetlenek, feszültek, idegesek. A konfliktusaikat nem tudják kezelni, gyakran bántják egymást, akár szavakkal, akár tettekkel is. Igazán szeretetehesek. Ez a legnagyobb dolog, ami hiányzik az életükből. A tervezett program nagyszerűen fogja segíteni őket ebben. Tervszerűen foglalkozunk gyermekink mentális egészségükkel. Meditálunk, jógázunk, célokat tűzünk ki, segítünk egymásnak, hálanaplót írunk. Feladatunk lesz a jó közérzet személyiségstabilizáló működésének elősegítése, előnyös személyes motívumok fejlesztése, a hátrányos motívumok kifejlődésének megelőzése, visszaszorítása. Mindezt nagyon szép környezetben, egy erre kialakított „nyugi szobában” tudjuk megvalósítani. Pozitív eredmények esetén a következő években több rászoruló gyermek számára is kinyitjuk ennek a szobának az ajtaját.

Úgy érezzük a lehetőségek között ezek a programok a mi környezetünkhöz, szocioökonómiai, kulturális adottságainkhoz, lehetőségeinkhez legjobban illeszkedő tevékenységek.

IV. Fenntartási időszak: 3 tanév

A projekt eredményeinek fenntartására vonatkozó tervek:

A projekt keretében vállaljuk, hogy a fizikai befejezést követő három évben, a módszertani fejlesztések keretében kidolgozott szakmai anyagokat évente felülvizsgáljuk és aktualizáljuk. Vállaljuk továbbá 4 db nem formális program megvalósítását, tanévenként a projekt fizikai befejezését követő három teljes tanévben:

2020/21, 2021/22, 2022/23.

Megvalósítandó feladatok:

Az iskolaújság szerkesztés, iskolarádió és az Innovációk a Jámbor Vilmos Általános Iskolában:

Mindhárom kidolgozott tematika szervesen kapcsolódik a Nemzeti Alaptantervünk kötelezően megvalósítandó követelményeihez. Az alapkövetelmények között szerepel a szövegértés, a kommunikáció, a vállalkozói kompetenciák, a médiatudatos nevelés megvalósítása, amikhez

nagyszerű lehetőséget adnak a választott tevékenységek. Nagyon jól fejleszti a beszédkulturát, az ismeretek különleges feldolgozását, a kapcsolatteremtést, a közösségépítést, a problémamegoldó gondolkodást, a kreativitást, az esztétikai érzéket, a hagyományok őrzését, a haza és szülőföld szeretetét. Ezen kívül a tanulók nagyon hasznosan töltik szabadidejüket e nem formális tanulási módszerrel, élményközpontú tanulási lehetőséget kínálva.

Társadalmi és globális felelősségvállalás, környezettudatos magatartás, fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését célzó programok

Ök kert létrehozása, fejlesztése, gyógynövények ültetése, gondozása, szüretelése, és felhasználása. A kert körül pihenőpark kialakítása a szabadban eltöltött idő megvalósítására.

A kert művelése – rendszeresen februártól – novemberig... Célja a kertek szűkebb környezetének, természetes növény és állatvilágának megismerése, valamint növényhatározási gyakorlatok és az élővilágban bekövetkező változások nyomon követése.

Fenntartható gazdálkodás, a víz védelme, öko-lábnym, CO₂ csökkentés lehetőségei, megújuló energiaforrások, szelektív hulladékgyűjtés, a hulladék útja, és újra-hasznosítása.

A NAT kiemelt fejlesztési területei között találjuk a

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság feladatokat.

Ezek a fontos fejlesztési területek nincsenek egyik tantárgyban sem célzottan benne, ezért nagyon fontos velük foglalkozni. Tudjuk, hogy a gyermekek sokkal fogékonyabbak a témára, mint a felnőttek. Fontos bennük tudatosítani a jövőjük érdekében, a környezet védelmét, szeretetét, a föld szeretetét, annak, megművelését, értékeit. Az is köztudott, hogy amit a gyermekek együtt saját maguk készítenek el, annak lesz maradandó értéke, és válik az ismeretük igazi tudássá. A különleges tanórán kívüli munka nagymértékben hozzásegít a tanulói motiváció növeléséhez, így a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentéséhez is.

Lelki és fizikai egészség fejlesztése

A testi - lelki egészség fejlesztése szintén kiemelt feladat a legújabb nemzeti alaptantervben. A mai kor gyermekére ez különösen igaz. Az elfogyasztott táplálék, a családi szeretet hiánya, a család hiánya, az életmódváltás, mind – mind azt követeli, hogy a kötelező tananyagot túl foglalkozzunk ezzel a témával rendszeresen. Nagyon fontos az egészség, hiszen a felnövekvő egészséges gyerekek hozhatnak létre egészséges társadalmat. A régi közmondás szerint ép testben ép lélek lakozik, a mai pozitív pszichológia azonban megfordítja a közmondást, ép lélekkel rendelkező ember lehet egészséges.

A fenntartási időszakban a magatartási problémákkal küzdő tanulók számára alkalmazzuk a meditáció, jóga, és pozitív gondolkodás fejlesztését, és így segítve ezen gyermekek mentális egészségét.

tartalmi elemek	feltételek biztosítása	megvalósítás
Jámbor hírmondó Jámbor információk	stúdió könyvtár irányító magyar szakos tanár	évi négy újság megemlékezések – iskolarádió Nagyszünet – iskolahírek, zene
Jámbor kertünk pihenőkert	megfelelő iskolai kertterület biológia szakos tanár osztálykertek gondozása ültetés, gyomlálás, locsolás	minden osztálynak egy kertterület az iskola környezetében, amelyért felelősséget vállal, azt ápolja, gondozza
mentális egészség	vezető mentortanár - program - terem	A kialakított „nyugi-szoba” használata magatartászavaros tanulók számára. Heti egy óra érdeklődő gyermekeknek
közösségfejlesztő programok játékok versenyek szervezése monitorozása pedagógiai értékelése	- Ügyességi vetélkedő osztályok között - sportverseny az egészségnapon - Jámbor napi rendezvény - szépíró verseny SNI és BTMN tanulók számára	Az innovációk a Recski Jámbor Vilmos Általános Iskolában kidolgozott program alapján: évi 4 alkalommal

Recsk, 2019. szeptember 18.

Érsek Vencelné - Intézményvezető

Legitimációs záradék:

A pedagógiai program kiegészítését a DÖK és SZMK, a -én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A pedagógiai program kiegészítését a nevelőtestület a -én tartott értekezletén elfogadta.

A kiegészített pedagógiai program 2020. szeptember 1-jétől hatályos.

A pedagógiai programot a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Recsk, 2019. 10. 30.

Érsek Vencelné

intézményvezető

